

7/8926
G.K. 48

T.C.
ADALET BAKANLIĞI
Kanunlar Genel Müdürlüğü

Sayı : 56020453/2016-610.01-E.707/2699/5841
Konu : Yazılı soru önergesi

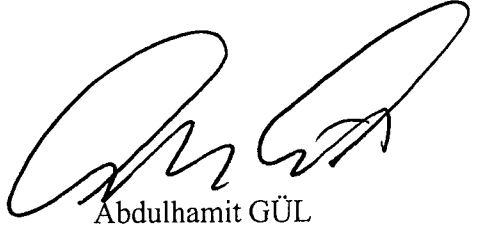
19/09/2017

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

- İlgi: a) Kanunlar ve Kararlar Başkanlığı ifadeli, 15/11/2016 tarihli ve 43452547-120.07-66791 sayılı yazı,
b) 16/12/2016 tarihli ve 56020453/2016-610.01-E.2842/9344 sayılı yazı.

İlgi (a) yazınız ekinde alınan, Kocaeli Milletvekili Tahsin Tarhan tarafından Bakanlığımıza yöneltilip yazılı olarak cevaplandırılması istenilen 7/8926 Esas Nolu soru önergesine ilişkin cevaba esas teşkil edecek bilgilerin derlenebilmesi için ilgi (b) yazımızla ek süre istenilmiş olup, Türkiye Büyük Millet Meclisi İçtüzüğü'nün 99. maddesi uyarınca hazırlanan cevap ilişikte sunulmuştur.

Bilgilerinize arz ederim.


Abdulhamit GÜL
Bakan

EKLER:

- 1 - Soru önergesi cevabı (1 adet)
2 - 20/06/2017 tarihli ve 12507645 sayılı yazı(1 adet)



T.C.
ADALET BAKANLIĞI
Kanunlar Genel Müdürlüğü

Sayı : 56020453/2016-610.01-E.707/2700/5842
Konu : Yazılı soru önergesi

19 / 09 / 2017

Sayın Tahsin TARHAN
Kocaeli Milletvekili
TBMM

Bakanlığımıza yöneltilip yazılı olarak cevaplandırılması istenilen 7/8926 Esas Nolu soru önergesinin cevabı aşağıda sunulmuştur.

I- 650 sayılı "Adalet Bakanlığının Teşkilat ve Görevleri Hakkında Kanun Hükmünde Kararnamenin Değiştirilerek Kabulü Hakkında Kanun ile Bazı Kanun ve Kanun Hükmünde Kararnamelerde Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Hükmünde Kararname"nin 26/08/2011 tarihli Resmî Gazete'de yayımlanarak yürürlüğe girdiği malûmlardır. Kararnamenin 1. maddesiyle, "2992 sayılı Adalet Bakanlığının Teşkilat ve Görevleri Hakkında Kanun Hükmünde Kararnamenin Değiştirilerek Kabulü Hakkında Kanun'un 13/A maddesine hüküm eklenerek, Dışişleri Bakanlığı ile işbirliği yapmak suretiyle, Türkiye Cumhuriyeti aleyhine Avrupa İnsan Hakları Mahkemesine yapılan başvurulara ilişkin, ilgili kurum ve kuruluşlardan bilgi, belge ve görüşlerini istemek, savunmaları hazırlamak ve gerektiğinde oturumlara temsilci göndermek ve diğer görevleri yerine getirmek üzere, Bakanlığımız Uluslararası Hukuk ve Dış İlişkiler Genel Müdürlüğü bünyesinde İnsan Hakları Daire Başkanlığı kurulmuştur.

Bakanlığımız ile Dışişleri Bakanlığı arasında imzalanan 14 Kasım 2011 tarihli işbirliği protokolü gereğince; 1 Mart 2012 tarihinden geçerli olmak üzere, daha evvel Dışişleri Bakanlığı tarafından gerçekleştirilen Avrupa İnsan Hakları Mahkemesine (AİHM) yapılan başvurularda Hükümeti savunma ve AİHM'in ihlâl kararlarının icrası görevi, dış politikayı ilgilendiren başvurular ve Devlet başvuruları için öngörülen istisnalar saklı kalmak kaydıyla, Bakanlığımız tarafından üstlenilmiştir.

II- AİHM'in Ülkemiz hakkında vermiş olduğu ihlâl kararları, yeni kararlar olmayıp 1994 yılından bu yana verilen ve biriken kararlardan oluşmaktadır. Herhangi bir uygulamanın AİHM'e götürülebilmesi için iç hukuk yollarının tamamının tüketilmesi gerektiği ve AİHM'in kendisine yapılan bir başvuru hakkında ortalama 5 yıl sonra karar verebildiği dikkate alındığında, bugün verilen bir ihlâl kararının konusunu, yaklaşık on yıl önce ortaya konulan bir uygulama oluşturmaktadır. Yapılan yargı reformları da yürürlüğe girdikleri tarihten itibaren yürütülecek uygulamaları etkileyeceğinden, gelecekte yaşanacak insan hakkı ihlallerinin azalması, bugün yapılan bu çalışmaların başarısını ortaya koyacaktır.

III- A) AİHM'e yapılan bir başvuru, AİHM tarafından Ülkemize iletildiği zaman bilgi sahibi olunmaktadır. Başvuruların, AİHM tarafından Ülkemize iletilmesi, yapıldığı yıla göre değil, kendi kurduğu sistem çerçevesinde ele alma sırasına göre gerçekleştirilmektedir. Bu nedenle, AİHM'e hangi yılda kaç başvuru yapıldığı, ancak AİHM tarafından yapılacak bir istatistikî çalışma sonucunda öğrenilebilecek bir konudur.



T.C.
ADALET BAKANLIğI
Kanunlar Genel M¼d¼rl¼đ¼

B) Bakanlığımız kayıtlarının incelenmesinden;

1- AİHM tarafından yayınlanan istatistiklere göre, 2012 yılında 422, 2013 yılında 508, 2014 yılında 200, 2015 yılında 214, 30 Kasım itibarıyla 2016 yılında 1.074 adet başvurunun H¼k¼metimize bildirildiği,

2- AİHM'in ihlâl kararları nedeniyle 2012 yılında 1.388.000,00 Avro, 2013 yılında 3.239.000,00 Avro, 2014 yılında 4.167.000,00 Avro, 2015 yılında 965.205,00 Avro, 30 Kasım itibarıyla 2016 yılında 3.938.715,00 Avro tazminat ödemesi yapıldığı,

Anlaşılmıştır.

IV- Soru önergesinde yer alan hususlarla ilgili olarak Dışışleri Bakanlığıyla yapılan yazışma sonucu Bakanlığımıza iletilen 20/06/2017 tarihli ve 68807390-520.50-2017/12507645 sayılı yazı ve eki ilişiktir.

Bilgilerinize sunulur.



Abdulhamit G¼L
Bakan



Kocaeli

T.C.
DIŞİŞLERİ BAKANLIĞI
Çok Taraflı Siyasi İşler Genel Müdürlüğü

Sayı : 68807390-520.50-2017/12507645
Konu : Yazılı Soru Önergisi/Tahsin Tarhan
7/8926

20 Haziran 2017

ADALET BAKANLIĞINA

İlgi: 08.06.2017 tarih ve 1121/2135 sayılı yazıları.

Kocaeli Milletvekili Sayın Tahsin Tarhan tarafından Adalet Bakanı Sayın Bekir Bozdağ'a yöneltilen 7/8926 esas numaralı soru önergesine ilişkin yanıtlarımız ekte sunulmaktadır.

Saygılarımla arz ederim.


Mevlüt ÇAVUŞOĞLU
Dışişleri Bakanı

Ek: 2 sf.



T.C.
DIŞİŞLERİ BAKANLIĞI
(68807390-S20.50-2017/12507645 sayılı yazının ekidir)

KOCAELİ MİLLETVEKİLİ TAHSİN TARHAN'IN YÖNELTİĞİ
7/8926 NO'LU YAZILI SORU ÖNERGESİNİN YANITI

SORULAR:

Anayasa'nın Birinci Bölümü'nde Temel Haklar ve Ödevler başlığı altında temel hak ve hürriyetlerin niteliği, sınırlanması, kötüye kullanılmaması ile temel hak ve hürriyetlerin kullanılmasının durdurulmasına ilişkin düzenlemeler yer almaktadır. Yasa ile düzenlenen durumlarda belli süreler için temel hak ve özgürlüklerin kullanılmasının durdurulması söz konusudur.

Ancak son dönemde yasal dayanaktan yoksun tamamen keyfi pek çok uygulama nedeni ile temel hak ve hürriyetler gerekçesiz olarak askıya alınmaktadır.

Adalete güveni zedeleyen, insanları mağdur eden bu uygulamalar, hak arama özgürlüğünde yıldırma politikalarının son halkasını oluşturmaktadır.

Bu çerçevede;

1. Son 10 yılda - başvuru yılı esas alınmak ve yıllar bazında ayrı ayrı belirtilmek üzere- Avrupa İnsan Hakları Mahkemesi'ne Türkiye aleyhine kaç başvuru yapılmıştır?
2. Bu başvuruların gerekçeleri nelerdir?
3. Son 10 yılda-yıllar bazında ayrı ayrı belirtilmek üzere- AİHM'in Türkiye'yi mahkum etmesi sebebiyle ödenen tazminat miktarı ne kadardır?

YANITLAR:

AİHM Sekreteryası tarafından yayımlanan istatistiklere göre, Avrupa İnsan Hakları Sözleşmesi'nin (AİHS) ya da Ek Protokol'lerinin en az bir maddesinin ihlal edildiği iddiasıyla ülkemiz aleyhine 2006 yılında 2328, 2007 yılında 2828, 2008 yılında 3706, 2009 yılında 4474, 2010 yılında 5821, 2011 yılında 8668, 2012 yılında 9098, 2013 yılında 3505, 2014 yılında 1584, 2015 yılında 2212, 2016 yılında ise 8308 başvuru AİHM tarafından işleme alınmıştır.

Başvuruların gerekçelerine ilişkin olarak AİHM Sekreteryası tarafından istatistiki bilgi yayımlanmamakta olup, konu bazında tutulan istatistikler, AİHM tarafından verilen kararlara ilişkindir. Bu itibarla, 1959-2016 yılları arasındaki AİHM kararlarına ilişkin AİHM tarafından yayımlanan genel istatistiklere göre, AİHM tarafından ülkemiz hakkında;

- Kötü muamele yasağına ilişkin (AİHS'nin 3. maddesi): 314,
- Özgürlük ve güvenlik hakkına ilişkin (AİHS'nin 5. Maddesi): 707
- Adil yargılanma hakkına ilişkin (AİHS'nin 6. maddesi): 832,
- Düşünce, vicdan ve din özgürlüğüne ilişkin (AİHS'nin 9. maddesi): 11,
- İfade özgürlüğüne ilişkin (AİHS'nin 10. maddesi): 265,

T.C.
DIŞIŞLERİ BAKANLIĞI
(68807390-520.50-2017/12507645 sayılı yazının ekidir)

- Toplanma ve dernek kurma hürriyetine ilişkin (AİHS'nin 11. maddesi): 75 ihlal kararı verildiği görölmektedir.

AİHM tarafından hükmedilen tazminatlar, ihlal kararları bakımından kesinleşme tarihinden, dostane çözüm kararları bakımından ise karar tarihinden itibaren 3 ay içinde, ödeme tarihindeki döviz kuru üzerinden Türk Lirası'na çevrilerek başvuranlara ödenmektedir.

Avrupa İnsan Hakları Mahkemesi Önündeki Savunmalar ile Avrupa İnsan Hakları Mahkemesi Kararlarının İcrasına İlişkin Adalet ve Dışışleri Bakanlıkları arasındaki "İşbirliği Protokolü"nün yürürlüğe girdiği 1 Mart 2012 tarihine kadar hükmedilen tazminat miktarlarına ilişkin ödemeler Bakanlığımızca yapılmıştır. Söz konusu ödemeler aşağıda sunulmaktadır.

- 2006 yılında: 13.847.145,88 TL
- 2007 yılında: 26.221.833,85 TL
- 2008 yılında: 10.391.440,84 TL
- 2009 yılında: 11.662.799,72 TL
- 2010 yılında: 33.099.333,12 TL
- 2011 yılında: 37.137.069,80 TL
- 2012 yılında: 10.135.597,00 TL (ilk iki ay)

"İşbirliği Protokolü" uyarınca iç hukuk sürecine ilişkin başvurular bakımından ödeme sorumluluğu 1 Mart 2012 tarihinden itibaren Adalet Bakanlığı'na geçmekle birlikte, 1 Mart 2012 tarihi öncesi kesinleşip de 3 aylık ödeme süresi bu tarihi aşan ödemeler de, mükerrer ödemeleri önlemek bakımından Bakanlığımız tarafından gerçekleştirilmiştir. Bunun toplam tutarı 3.346.486,76 TL'dir.

Öte yandan "İşbirliği Protokolü" uyarınca, Bakanlığımızca takip edilen başvurulara ilişkin kararlar kapsamında yapılan ödemeler aşağıda sunulmaktadır:

- 2012 yılında: 159.822,60 TL (yukarıda bahsiğeğen ödemelere ek olarak)
- 2013 yılında: 44.610,40 TL
- 2014 yılında: 16.038.878,50 TL
- 20015 yılında: -
- 2016 yılında: 52.253.204,96 TL